

**Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності
«Укрінтеренерго»**

З В І Т П Р О У П Р А В Л І Н Н Я

2 0 1 9 р і к

**ПІДГОТОВЛЕНО НА ВИКОНАННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ПРО БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ»**

Київ 2020

Структура Звіту про управління

1. Загальна інформація.....	3
2. Опис діяльності підприємства.....	4
3. Визначальні події року	10
4. Результати діяльності у 2019 році.....	12
5. Ліквідність та зобов'язання	19
6. Екологічні аспекти.....	22
7. Кадрова політика та соціальні аспекти.....	23
8. Ризики	29
9. Фінансові інвестиції	32
10. Перспективи розвитку	33

1. Загальна інформація

Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» - державне унітарне комерційне підприємство, яке засноване на державній власності наказом Міністерства енергетики та електрифікації України від 15.01.1993 №03 та належить до сфери управління Міністерства енергетики та захисту довкілля України.

ДПЗД «Укрінтеренерго» є юридичною особою публічного права.

Мета створення підприємства - підвищення ефективності діяльності енергетичної галузі України у сфері зовнішньоекономічних відносин.

Місцезнаходження підприємства: Україна, 04080, місто Київ, вулиця Кирилівська, 85.

Основні напрямки діяльності підприємства:

- експорт, імпорт електроенергії;
- послуги із забезпечення транзиту електроенергії;
- постачання електричної енергії споживачам.

Діяльність з експорту, імпорту та постачання електричної енергії здійснюється на підставі ліцензії з постачання електричної енергії споживачу, виданої Національною Комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (постанова НКРЕКП від 06.11.2018 №1344).

Підприємство не займає домінуючого положення на загальнодержавному ринку товарів (робіт, послуг).

Підприємство не належить до містоутворюючих підприємств.

Управління підприємством здійснюється директором ДПЗД «Укрінтеренерго», який підзвітний Міністерству енергетики та захисту довкілля України. 27 квітня 2018 року з керівником підприємства, Андрієм Василем Миколайовичем, укладено контракт на 5 років.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 №1023-р Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» визначено постачальником "останньої надії" з 01 січня 2019 року до 01 січня 2021 року на всій території України.

Наказом Фонду Державного майна України від 20.11.2019 року №1140 єдиний майновий комплекс ДПЗД «Укрінтеренерго» включено до переліку об'єктів малої приватизації, що підлягають приватизації в 2019 році.

2. Опис діяльності підприємства

Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» створювалось з метою ефективної реалізації експортного потенціалу енергетичного комплексу України.

За більш ніж 25 років своєї діяльності підприємство успішно здійснило низку великих енергетичних проектів на зовнішньому і внутрішньому ринках, чим підтвердило свою надійність і високий професіоналізм.

З моменту свого створення підприємство постійно розширює сфери діяльності. На сьогоднішній день підприємством напрацьована стійка база ділового партнерства і співробітництва на території України і за її межами.

Місія Підприємства визначена статутом ДПЗД «Укрінтеренерго» і полягає у розвитку електроенергетичної галузі України, задоволенні потреб споживачів на ринку продукції, що ним виробляється, забезпеченні інтересів держави у сфері зовнішньоторговельного обміну, поглибленні розвитку економічних та науково-технічних зв'язків у галузі електроенергетики України з іноземними суб'єктами господарської діяльності, залученні іноземних інвестицій в Україну, наданні практичної допомоги енергетичним організаціям в сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Одними із пріоритетних напрямків діяльності підприємства є операції з експорту та імпорту електроенергії, надання послуг із забезпечення транзиту електроенергії електромережами України, постачання електричної енергії споживачам, розташованим на території України.

Стратегічний план розвитку Державного підприємства зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» на 2018-2022 роки затверджено Міністром енергетики та вугільної промисловості України Насаликом І.С. 11.09.2017 року.

Стратегічний план розроблено з метою підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, оптимізації використання ресурсів та їх концентрації на найбільш перспективних і значущих напрямках розвитку.

У 2019 році сфера діяльності підприємства охоплювала такі напрями як:

- експорт електричної енергії;
- забезпечення транзиту електроенергії;
- постачання електричної енергії споживачам.

Експорт електричної енергії

ДПЗД «Укрінтеренерго» першим в Україні почало експортувати електричну енергію до країн Східної Європи та СНД.

Експорт електроенергії здійснювався в Угорщину, Словаччину, Румунію, Польщу, Росію, Молдову та Республіку Білорусь.

Мал. 1 Мапа експортного потенціалу енергосистеми України

Енергоринок України характеризується профіцитом виробничих потужностей. З урахуванням ситуації на ринку електроенергії в Україні та пропускну здатність електричних мереж експортний потенціал української електроенергії становить близько 10 млн. МВт*год на рік.

Згідно з існуючою моделлю учасники ринку для здійснення експортних та/або імпортних операцій з електричною енергією повинні отримати доступ до пропускну спроможності міждержавних електричних мереж України виключно за результатами аукціону, передбаченого Порядком проведення аукціонів з розподілення доступу міждержавних електричних мереж.

Порядок передбачає проведення річних, місячних та добових аукціонів з розподілення пропускну спроможності міждержавних електричних мереж за допомогою електронної аукціонної платформи. Аукціони проводяться відповідно до Порядку, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг, від 28 березня 2017 року N 426.

Після набуття права доступу до пропускну спроможності міждержавних електричних мереж України підприємство купує електроенергію для експорту у оптового постачальника електричної енергії, яким є державне підприємство «Енергоринок» за оптовою ринковою ціною. Електроенергія, купована для експорту, реалізується за договірними цінами на кордоні України.

Основними чинниками, які впливають на обсяги експорту української електроенергії, є:

- ✓ зростання вартості електричної енергії, виробленої в Україні, що призводить до неконкурентоспроможності ціни української електричної енергії на зовнішніх ринках;

- ✓ конкуренція з боку інших учасників ринку;
- ✓ рівень курсу гривні по відношенню до іноземних валют;
- ✓ обмеження доступу до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України, набутого на аукціонах.

Забезпечення транзиту електроенергії

Підприємство надає послуги із забезпечення транзитних поставок електроенергії за зовнішньоекономічними контрактами мережами «острова Бурштинської ТЕС».

Використання технічного потенціалу «острову Бурштинської ТЕС» дозволяє країні отримувати додаткові економічні переваги від здійснення транзиту електричної енергії за наявності вільної пропускної спроможності електричних мереж.

Мал. 2 Мапа транзиту електроенергії мережами «острову Бурштинської ТЕС»

Протокольним рішенням Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 17.06.2014 ДПЗД «Укрінтеренерго» доручено забезпечити виконання транзиту електричної енергії на період до врегулювання питання щодо розподілення пропускної спроможності електричних мереж «острову Бурштинської ТЕС» при реалізації транзитних поставок електроенергії магістральними та міждержавними електричними мережами ОЕС України ДП «НЕК «Укренерго».

Для забезпечення транзитних поставок електричної енергії підприємством укладені договір транзиту електроенергії з оператором магістральних мереж України – державним підприємством НЕК «Укренерго» та договір купівлі електроенергії для покриття втрат при її транспортуванні з державним підприємством «Енергоринок».

Основними споживачами послуг із забезпечення транзиту електроенергії є трейдингові компанії зі Східної Європи.

Послуги із забезпечення транзиту електричної енергії реалізуються за договірними цінами.

Нова модель оптового ринку електричної енергії, запроваджена з 01.07.2019 року не передбачає такий вид діяльності, як транзит електричної енергії мережами «острову Бурштинської ТЕС». Таким чином діяльність ДПЗД «Укрінтеренерго» із забезпечення транзиту електричної енергії припинена з 01.07.2019 року.

Постачання електричної енергії споживачам

З 01 січня 2019 року, в рамках Закону України «Про ринок електричної енергії», ДПЗД «Укрінтеренерго» розпочало постачання електричної енергії споживачам, розташованим на території України.

Згідно із запровадженою з 01 січня 2019 року моделлю ринку електричної енергії розділяється діяльність з передачі електричної енергії та постачання електричної енергії.

Передачу (розподіл) електричної енергії здійснюють оператори системи розподілу (компанії, створені на базі колишніх енергопостачальних компаній) та оператор системи передачі – Приватне акціонерне товариство НЕК «Укренерго».

Постачання електричної енергії здійснює електропостачальник, який отримав відповідну ліцензію НКРЕКП та уклав необхідні для здійснення даного виду діяльності договори.

На даний час ліцензії на постачання електричної енергії споживачам видані більш ніж 700 компаніям.

Електропостачальники для постачання електричної енергії споживачам купують електроенергію безпосередньо у виробників або на організованих сегментах ринку (ринок «на добу наперед», внутрішньодобовий ринок або балансуєчий ринок електричної енергії).

З метою забезпечення сталого довгострокового розвитку електроенергетичної галузі і конкурентоспроможності національної економіки України на ДПЗД «Укрінтеренерго», як учасника ринку електричної енергії, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 року № 1023-р, покладено спеціальні обов'язки з виконання функцій постачальника «останньої надії».

Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» є єдиним постачальником електричної енергії на території України, на якого покладені функції постачальника «останньої надії».

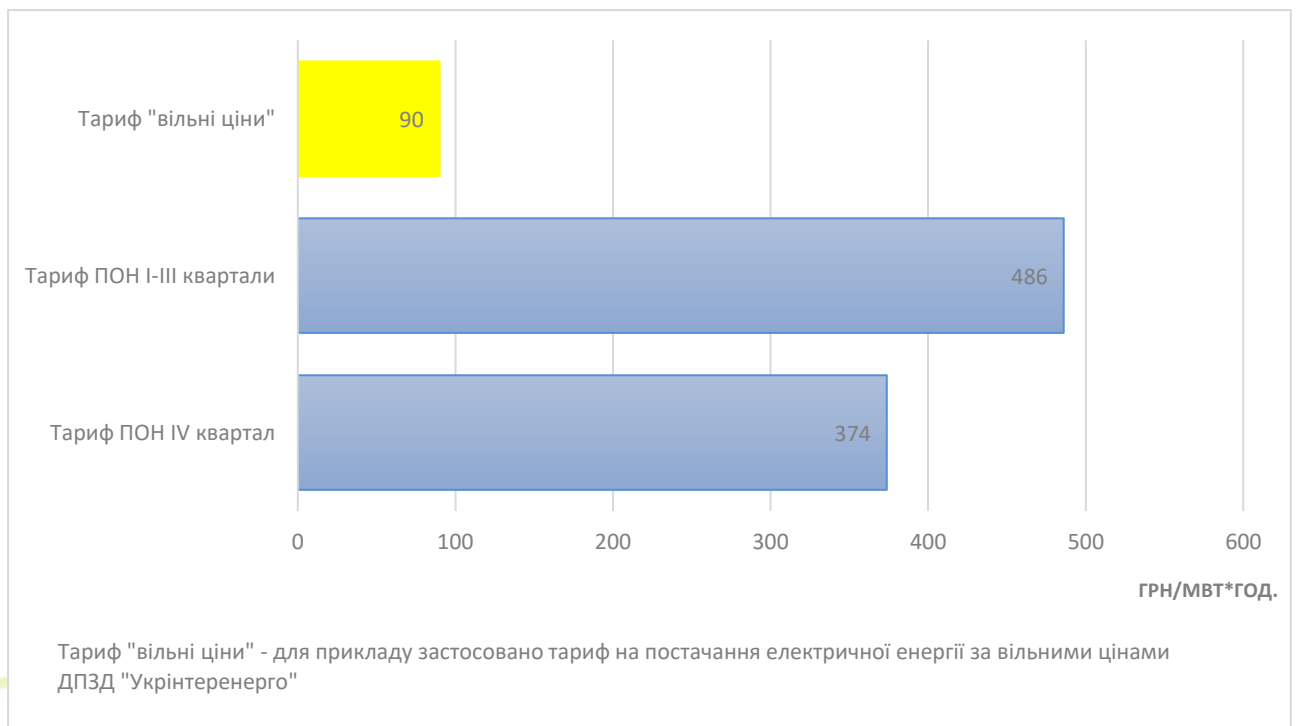
Статтею 1 Закону України «Про ринок електричної енергії» визначено, що постачальник «останньої надії» - це електропостачальник, який за обставин,

встановлених Законом, не має права відмовити споживачу в укладенні договору постачання електричної енергії на обмежений період часу (90 календарних днів).

Отже, постачання електричної енергії споживачу, який з будь-яких причин не уклав договір на постачання електричної енергії з електропостачальником, є обов'язком, а не правом постачальника «останньої надії». Постачальник «останньої надії» здійснює постачання електроенергії споживачу з моменту припинення постачання електричної енергії попереднім електропостачальником.

Тобто по своїй суті постачальник «останньої надії» є гарантованим тимчасовим постачальником електричної енергії споживачу, електропостачальник якого нездатний постачати йому електроенергію.

Тариф на постачання електричної енергії постачальником «останньої надії» встановлюється НКРЕКП і є значно вище тарифу звичайного електропостачальника.

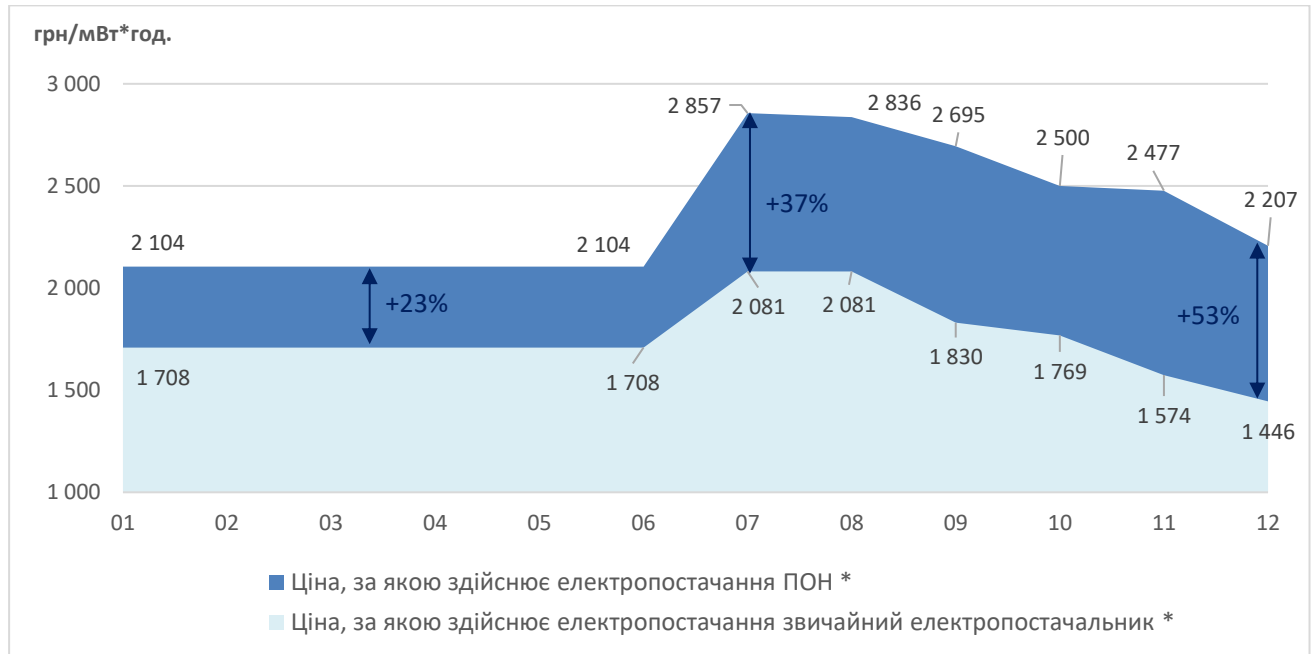
Діагр. 1 Тариф на послуги постачальника "останньої надії" у порівнянні з тарифом звичайного електропостачальника

Тариф на постачання електричної енергії постачальником «останньої надії» в середньому у 4-5 разів вище тарифу на постачання електричної енергії звичайним електропостачальником.

Високий тариф постачальника «останньої надії» має стимулювати споживача постачальника «останньої надії» якнайшвидше укласти договір на постачання електричної енергії зі звичайним електропостачальником.

Ціни, за якими здійснюється постачання електричної енергії споживачам постачальником "останньої надії", визначаються в порядку, встановленому

НКРЕКП для кожного класу напруги, оскільки включають тариф на послугу розподілу електричної енергії оператора системи розподілу, та є вищими за ціни звичайних електропостачальників.

*) – ціни без урахування тарифу на послуги розподілу електричної енергії.

Ціна, за якою здійснює електропостачання звичайний електропостачальник – на прикладі ціни ДПЗД «Укрінтеренерго».

Діагр. 2 Динаміка зміни ціни на електричну енергію, яка реалізується постачальником «останньої надії» порівняно з ціною звичайного електропостачальника.

Ціна, за якою здійснюється реалізація електричної енергії споживачам постачальника «останньої надії», перевищувала ціни звичайних електропостачальників на 23% у першому півріччі 2019 року. Із запровадженням реформи оптового ринку електричної енергії змінилась формула визначення ціни, за якою здійснюється постачання електричної енергії споживачам постачальника «останньої надії», а саме ціна купівлі електричної енергії, яка є складовою ціни реалізації, збільшується на 25% - коефіцієнт, який враховує ризики від коливання цін на балансуєчому ринку та ринку «на добу наперед». Таким чином в липні 2019 року «розрив» в ціні збільшився до 37% та сягнув 57% наприкінці року.

3. Визначальні події року

✓ з 1 січня 2019 року розпочато виконання функцій постачальника «останньої надії»

Виконання функцій постачальника «останньої надії» є одним із спеціальних обов'язків, що покладаються на учасників ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

В найкоротші строки (менше 1 місяця) підприємством було організована діяльність постачальника «останньої надії», а саме сформовано штат працівників, забезпечені умови праці цих працівників, укладені необхідні договори, розроблені внутрішні регламенти, що регулюють діяльність постачальника «останньої надії», розроблено вебсайт постачальника «останньої надії» та власними силами адаптовано програмне забезпечення для виконання функцій постачальника «останньої надії».

Якість вжитих організаційних заходів підтверджується стабільною діяльністю постачальника «останньої надії» продовж всього року.

✓ з 1 січня 2019 року розпочато діяльність із постачання електричної енергії споживачам

Реформа ринку електричної енергії України, яка стартувала 01 січня 2019 року припинила монополію обласних енергопостачальних компаній на постачання електричної енергії споживачам та дала можливість споживачу вільно обирати постачальника електричної енергії.

Маючи більш ніж 25-річний досвід діяльності на ринку електричної енергії України та усі необхідні ліцензії та договори, Укрінтеренерго з першого дня діяльності нового ринку електричної енергії розпочало постачання електричної енергії споживачам за вільними цінами.

✓ з 1 липня 2019 року відбувся черговий етап реформування ринку електричної енергії

З 01 липня 2019 року стартував черговий етап реформування ринку електричної енергії України, який передбачає перехід від роботи за моделлю «єдиного покупця» до конкурентного ринку електричної енергії, що включає двосторонні договори між виробниками та споживачами, постачальниками, введення балансуєчого ринку, ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку.

Реформа ринку електричної енергії України дала можливість підприємству вільно обирати продавця електричної енергії в суто комерційних умовах.

✓ приватизація підприємства

В жовтні 2019 року втратив чинність Закон України "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" (до переліку входило і ДПЗД «Укрінтеренерго»).

В грудні 2019 року Фондом державного майна України року прийнято рішення про приватизацію єдиного майнового комплексу ДПЗД «Укрінтеренерго» шляхом продажу на аукціоні.

З 03 грудня 2019 року діють обмеження, визначені частиною четвертою та п'ятою статті 12 Закону України «Про приватизацію державного та комунального майна».

На дату підготовки Звіту функції з управління майном підприємства до Фонду державного майна України не передані та залишаються за Міністерством енергетики та захисту довкілля України.

4. Результати діяльності у 2019 році

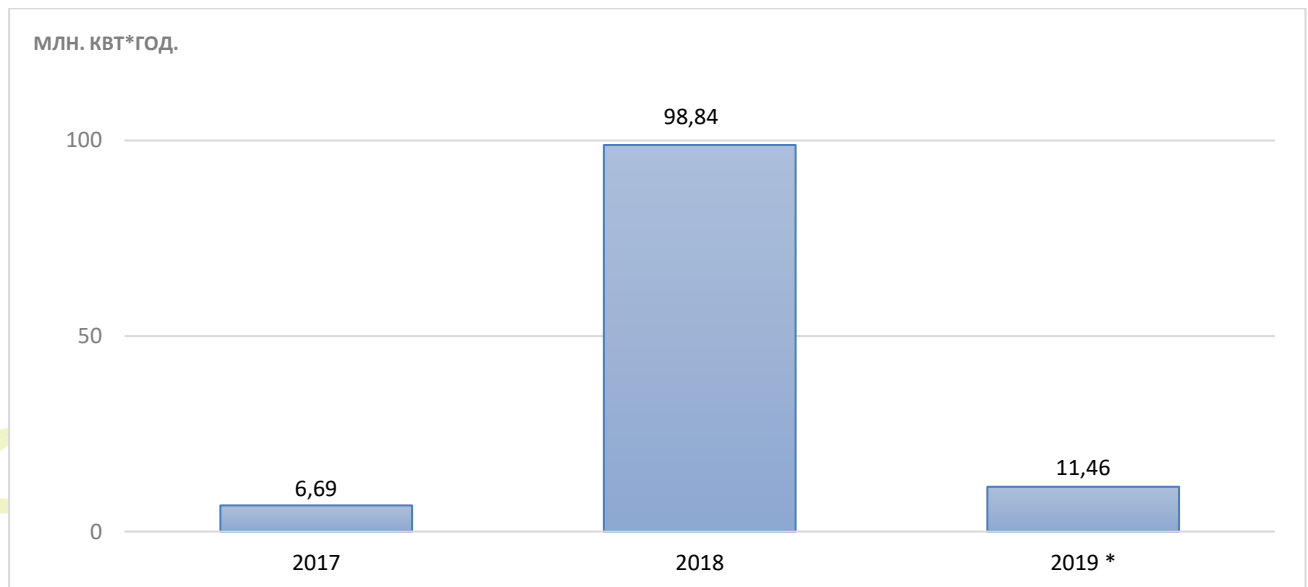
Основні виробничі показники діяльності

✓ **Експорт електричної енергії**

У 2019 році підприємством експортовано 11,46 млн. кВт*год. електричної енергії, що на 87,38 млн. кВт*год. менше порівняно з попереднім роком.

Основною причиною зниження обсягу експорту електричної енергії є заборона підприємству приймати участь в місячних аукціонах з доступу до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України починаючи з лютого 2019 року, у зв'язку із наявною заборгованістю перед оптовим постачальником електричної енергії за куповану електричну енергію для постачання споживачам постачальника «останньої надії», яка, в свою чергу, викликана заборгованістю споживачів постачальника «останньої надії» за спожиту електричну енергію (згідно правил електропостачальник не допускається до участі в аукціоні, якщо у нього наявна заборгованість перед оптовим постачальником електричної енергії).

Через заборону участі в аукціонах з доступу до пропускної спроможності міждержавних електричних мереж України експорт електричної енергії тимчасово припинено з березня 2019 року.

*) – у 2019 році експорт електричної енергії здійснювався лише в перші два місяці.

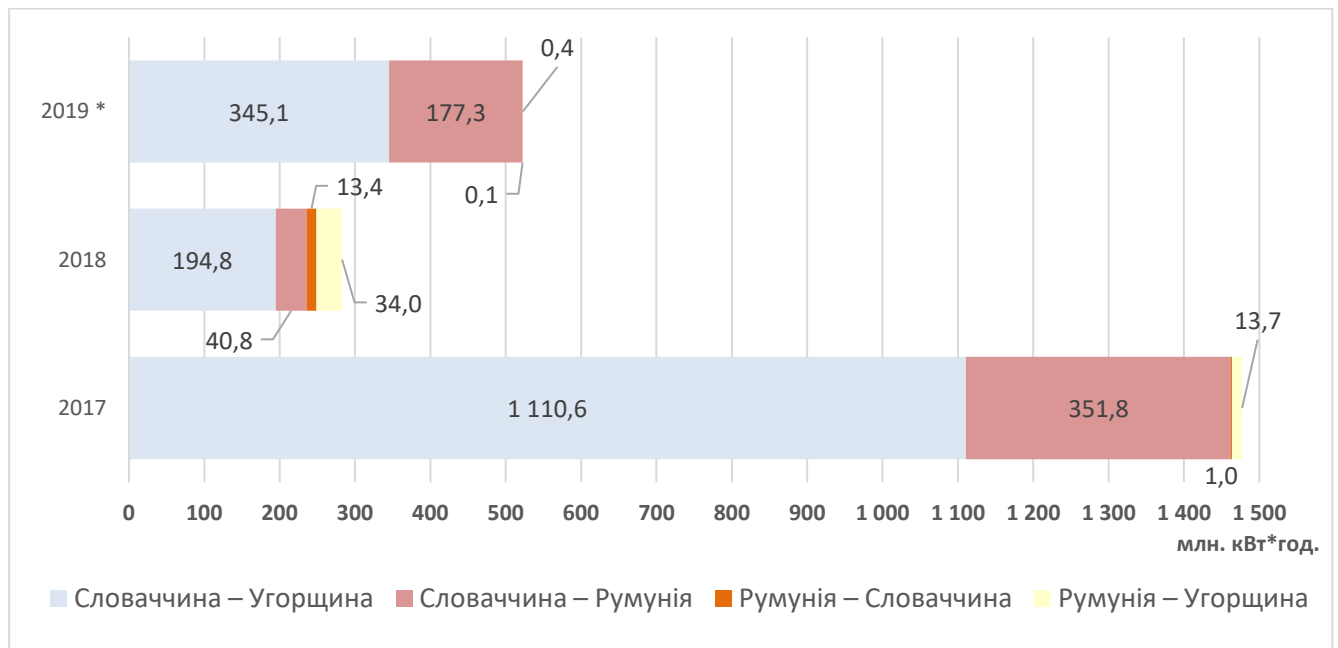
Діагр. 3 Обсяги експорту електричної енергії за останні три роки.

У 2019 році експорт електричної енергії здійснювався лише в напрямку енергосистеми Угорщини.

✓ **Забезпечення транзиту електроенергії**

У 2019 році підприємством надано послуги із забезпечення транзиту електричної енергії обсягом 522,8 млн. кВт*год, що на 239,8 млн. кВт*год. більше порівняно з попереднім роком.

Діяльність із забезпечення транзиту електричної енергії здійснювалась підприємством лише продовж першого півріччя, оскільки нова модель оптового ринку електричної енергії, запроваджена з 01.07.2019 року, не передбачає такий вид діяльності, як транзит електричної енергії мережами «Острову БуТЕС». Таким чином діяльність ДПЗД «Укрінтеренерго» із забезпечення транзиту електричної енергії припинена з 01.07.2019 року.

*) – у 2019 році транзит електричної енергії здійснювався лише в першому півріччі

Діагр. 4 Обсяги транзиту електричної енергії за останні три роки.

На збільшення обсягу транзиту електроенергії у першому півріччі 2019 року вплинув дефіцит електричної енергії на ринках Південно-Східної Європи, викликаний:

- низькими температурами зовнішнього повітря взимку;
- високими цінами на енергоносії та викиди CO₂;
- перефіксацією блоків Бурштинської ТЕС для роботи в ОЕС України;
- відсутністю опадів у квітні та високу температуру у червні;
- ремонтом електромереж «острову БуТЕС», що призвело до обмеження експорту електричної енергії та збільшило профіль для транзиту електричної енергії.

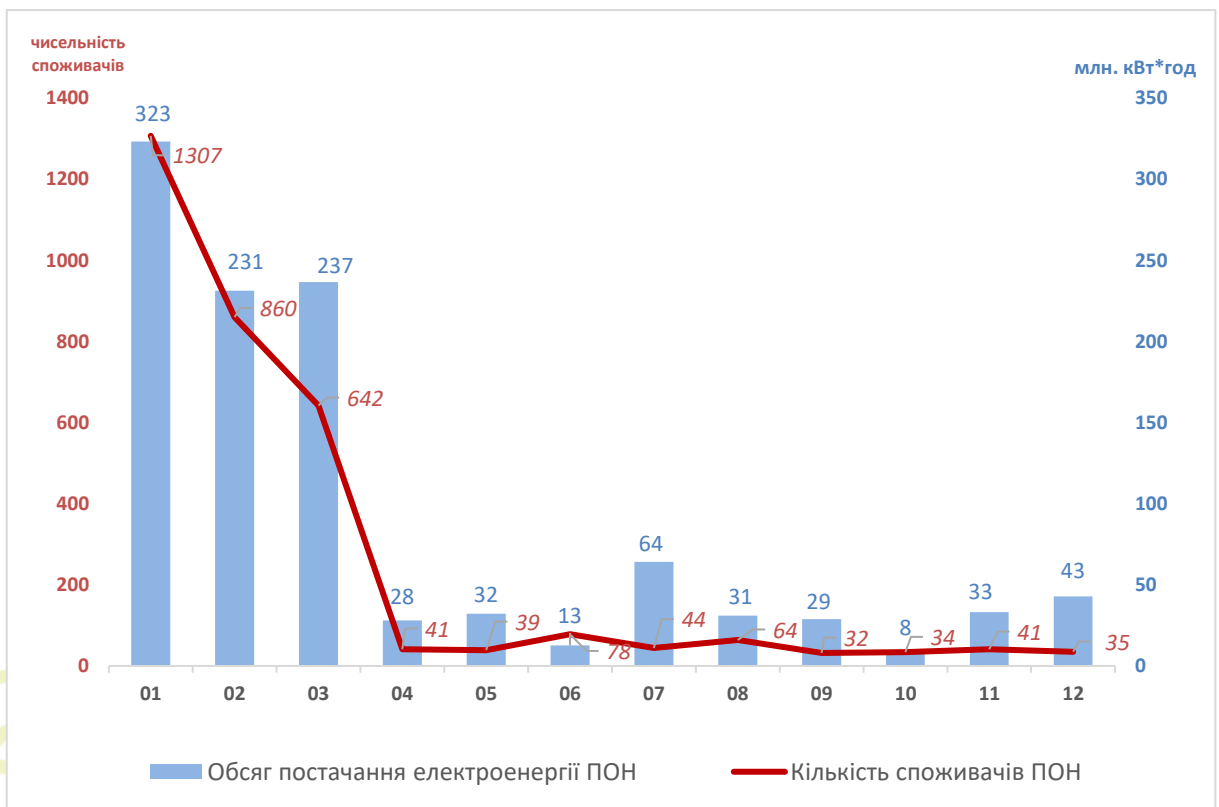
✓ **Постачання електричної енергії за вільними цінами**

У 2019 році підприємством поставлено 31,2 млн. кВт*год. електричної енергії побутовим споживачам.

З серпня 2019 року діяльність із постачання електричної енергії споживачам за вільними цінами тимчасово призупинена через присвоєння підприємству статусу «Дефолтний» у зв'язку із наявною заборгованістю із сплати за небаланси електричної енергії, купованої для постачання споживачам постачальника «останньої надії» (правилами Ринку електричної енергії не передбачено виділення спеціальних обов'язків, тому невиконання обов'язків із сплати за небаланси електричної енергії, купованої для постачання споживачам постачальника «останньої надії» прямо впливає на діяльність із постачання електричної енергії за вільними цінами).

✓ Постачання електричної енергії постачальником «останньої надії»

Обсяг поставленої постачальником «останньої надії» електричної енергії у 2019 році становить 1 072 млн. кВт*годин, або 0,9% від загального обсягу спожитої електроенергії в Україні.

Діагр. 5 Обсяги постачання електричної енергії та кількість споживачів постачальника «останньої надії» у 2019 році

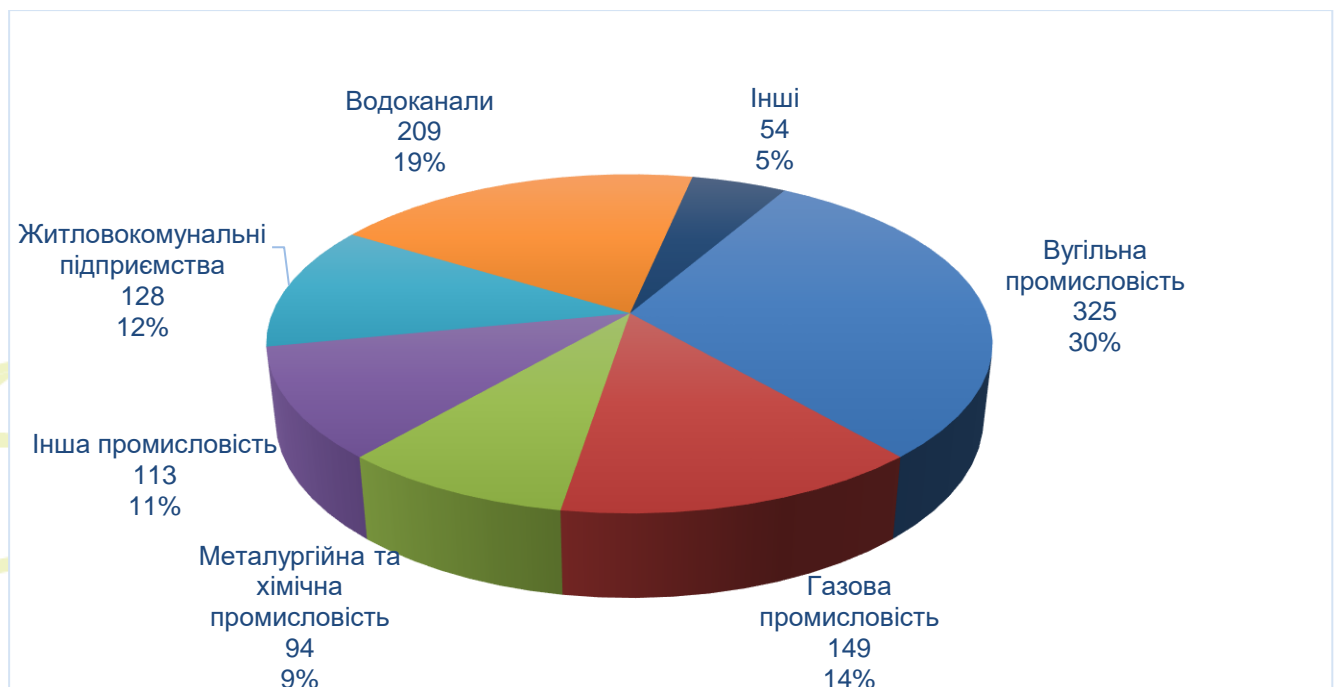
З січня 2019 року, тобто з моменту запровадження нового роздрібного ринку електричної енергії, всі споживачі, які станом на 01.01.2019 року не уклали договори на постачання електричної енергії з електропостачальниками, були переведені до постачальника «останньої надії», загалом це 1307 побутових споживачів. Основними причинами переведення споживачів до постачальника «останньої надії» є:

- відмова електропостачальника укласти із споживачем договір на постачання електроенергії через неплатоспроможність такого споживача;
- неможливість укласти договір на постачання електричної енергії з електропостачальником через необхідність проведення споживачем процедури закупівель згідно Закону України «Про публічні закупівлі».

Продовж лютого та березня 2019 року кількість споживачів постачальника «останньої надії» постійно зменшувалась у зв'язку із переходом споживачів до звичайних електропостачальників. З квітня 2019 року ДПЗД «Укрінтеренерго» припинило постачання електричної енергії усім споживачам, які були переведені на постачання з 01 січня 2019 року, оскільки граничний строк постачання електричної енергії постачальником «останньої надії» становить 90 календарних днів. При цьому у квітні 2019 року на постачання електричної енергії постачальником «останньої надії» було переведено лише 41 споживач, що у 15 разів менше порівняно з попереднім місяцем. З квітня по грудень кількість споживачів постачальника «останньої надії» стабілізувалась на рівні 30-50 споживачів на місяць.

Схожу динаміку продемонстрував обсяг постачання електричної енергії. Якщо в січні споживачам постачальника «останньої надії» було реалізовано 323 млн. кВт*годин, то в квітні – грудні середній місячний обсяг реалізації становив лише 31 млн. кВт*годин.

Що стосується структури споживачів, то основну частку становлять підприємства водо- та теплопостачання, вугледобувні підприємства.

Діагр. 6 Структура споживання електричної енергії споживачами постачальника «останньої надії» у 2019 році в розрізі галузей, млн. кВт*годин.

Близько 80% від загального обсягу поставленої постачальником «останньої надії» електроенергії припадає на підприємства комунальної форми власності та

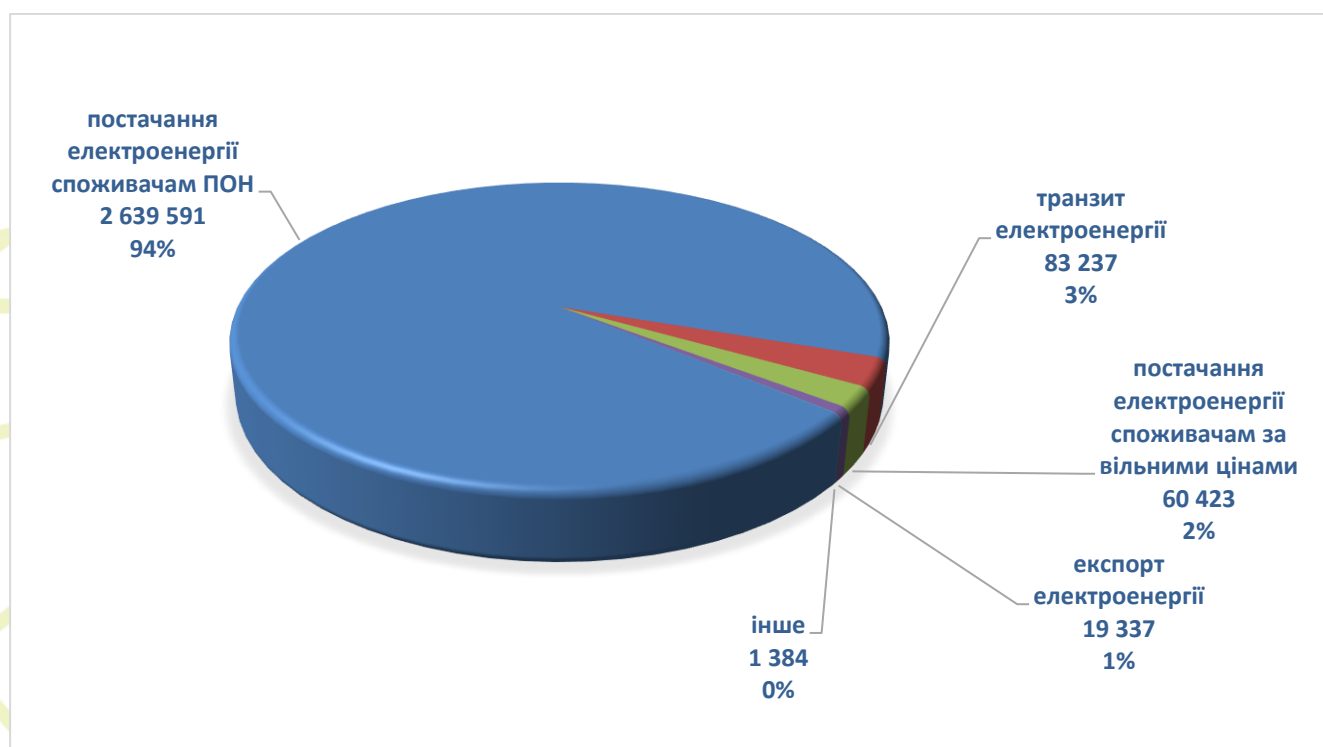
підприємства державної форми власності, а також господарські товариства, де доля держави в статутному капіталі становить 50 та більше відсотків.

Середня тривалість постачання електричної енергії споживачу постачальника «останньої надії» у 2019 році становила 58 календарних днів при ліміті 90 календарних днів.

Основні фінансові показники діяльності у 2019 році

Дохід від реалізації продукції, тис. грн.	2 803 972
ЕВІТДА, тис. грн.	624 749
Чистий прибуток, тис. грн.	492 384
Обсяг надходжень валютної виручки, тис. Євро	4 841
Сплачено податків та обов'язкових платежів, тис. грн.	204 333
Обсяг капітальних інвестицій, тис. грн.	2 538
Сукупні активи на 31.12.2019 року, тис. грн.	1 783 221

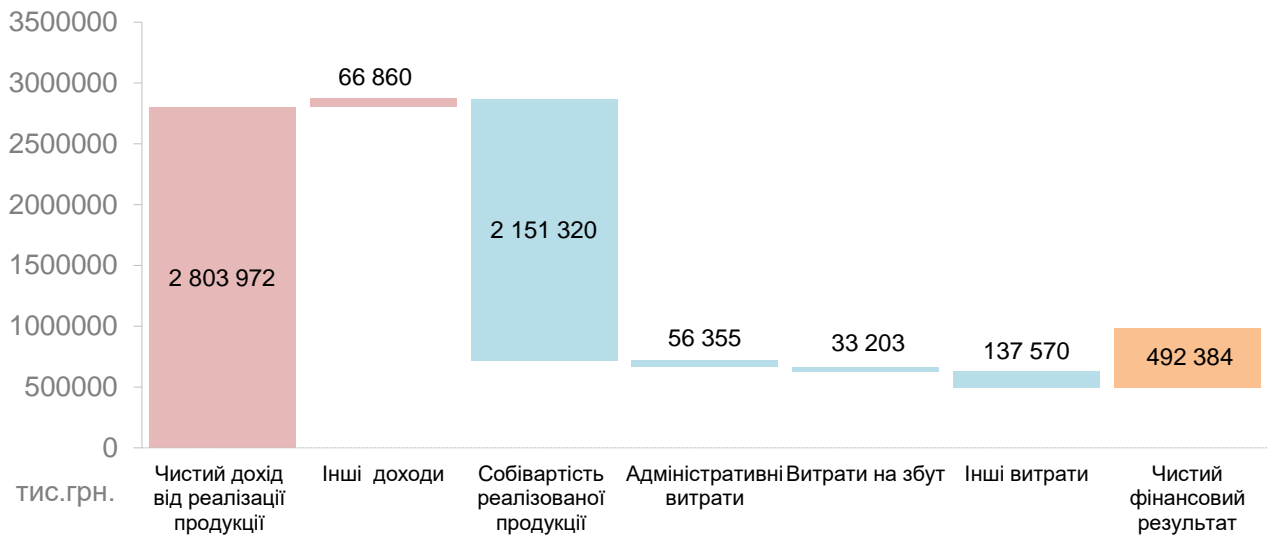
Чистий дохід від реалізації продукції у 2019 році становить 2 803 972 тис. грн., або 1 295% від доходу за 2018 рік.

Діагр. 7 Структура доходу від реалізації продукції, тис. грн.

94% чистого доходу від реалізації продукції сформовано за рахунок постачання електричної енергії споживачам постачальника «останньої надії».

Чистий прибуток за результатами 2019 року становить 492 384 тис. грн. Формування чистого прибутку наведено на діаграмі нижче.

Діагр. 8 Формування чистого прибутку за результатами 2019 року, тис. грн.

У порівнянні з 2018 роком чистий прибуток за 2019 рік збільшився на 482 859 тис. грн. (з 9 525 тис. грн. до 492 384 тис. грн.). Визначальний вплив на стрімке зростання розміру чистого прибутку у 2019 році справила діяльність з постачання електричної енергії в якості постачальника «останньої надії».

В 2019 році на рахунки підприємства надійшло 4 841 тис. євро, у тому числі:

- ✓ від експорту електричної енергії – 925 тис. євро;
- ✓ від надання послуг із забезпечення транзиту електричної енергії – 3 584 тис. євро;
- ✓ винагорода за забезпечення доступу до пропускної спроможності електричних мереж та забезпечення транзиту - 332 тис. євро

В 2019 році підприємством сплачено 204 333 тис. грн. податків, зборів та обов'язкових платежів, у тому числі:

- ✓ податок на прибуток..... 141 457 тис. грн.;
- ✓ податок на додану вартість.....19 931 тис. грн.;
- ✓ відрахування частини чистого прибутку...17 546 тис. грн.;
- ✓ судовий збір.....8 842 тис. грн.;
- ✓ податок на доходи фізичних осіб..... 7 851 тис. грн.;
- ✓ єдиний соціальний внесок..... 7 746 тис. грн.;
- ✓ інші податки та збори.....960 тис. грн.

З державного бюджету відшкодовано податок на додану вартість в сумі 9 812 тис. грн.

Заборгованість із сплати частини чистого прибутку до державного бюджету на кінець звітного періоду становить 430 742 тис. грн. Заборгованість із сплати частини чистого прибутку викликана дефіцитом обігових коштів, спричиненим несплатою за спожиту електричну енергію споживачами постачальника «останньої надії».

Обсяг капітальних інвестицій у 2019 році становить 2 538 тис. грн., у тому числі:

- ✓ придбання основних засобів.....1 528 тис. грн.;
- ✓ придбання інших необоротних матеріальних активів.....274 тис. грн.;
- ✓ придбання нематеріальних активів.....660 тис. грн.;
- ✓ модернізація..... 76 тис. грн.

Переважна частина капітальних інвестицій у 2019 році була спрямована на організацію діяльності постачальника «останньої надії».

5. Ліквідність та зобов'язання

Структура активів підприємства:

	01.01.2019, тис. грн.	31.12.2019, тис. грн.	Зміна	
			+/-	%
I. Необоротні активи	62 350	62 043	(307)	-0,5%
Нематеріальні активи	324	803	479	148%
Незавершені капітальні інвестиції	33		(33)	-100%
Основні засоби	59 469	58 616	(853)	-1%
Довгострокові фінансові інвестиції	2 524	2 624	100	4%
II. Оборотні активи	157 060	1 721 178	1 564 118	996%
Запаси	662	877	215	32%
Дебіторська заборгованість за товари та послуги	20 433	1 451 544	1 431 111	7004%
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	16 725	3 122	(13 603)	-81%
з бюджетом	11 162	40 097	28 935	259%
з нарахованих доходів		91		
Інша поточна дебіторська заборгованість	549	24 008	23 459	4273%
Гроші та їх еквіваленти	103 256	60 733	(42 523)	-41%
Витрати майбутніх періодів	189	131	(58)	-31%
Інші оборотні активи	4 084	140 575	136 491	3342%
Активи всього:	219 410	1 783 221	1 563 811	713%

Сукупні активи підприємства за рік збільшились на 1 563 млн. грн. або у 8 разів, насамперед за рахунок збільшення дебіторської заборгованості за реалізовану споживачам постачальника «останньої надії» електроенергію, яка на кінець 2019 року становить 1 449,9 млн. грн.

Необоротні активи протягом року не зазнали суттєвих змін.

Частка оборотних активів в структурі сукупних активів займає 96,5%, що свідчить про мобільну структуру активів.

Оборотні активи за 2019 рік збільшились у 11 разів до 1 721 178 тис. грн. за рахунок зростання заборгованості споживачів постачальника «останньої надії» за спожиту електричну енергію.

Структура зобов'язань підприємства:

	01.01.2019, тис. грн.	31.12.2019, тис. грн.	Зміна	
			+/-	%
I. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	146	19	(127)	-87%
II. Поточні зобов'язання і забезпечення	39 549	1 555 369	1 515 820	3833%
Зобов'язання всього	39 695	1 555 388	1 515 693	3818%

Основну частку зобов'язань підприємства займають поточні зобов'язання (99,99%).

Поточні зобов'язання збільшилися на 1 516 млн. грн. або у 39 разів в зв'язку зі збільшенням заборгованості підприємства перед: продавцями електричної енергії; за послуги передачі та розподілу електричної енергії перед операторами системи; перед державним бюджетом із сплати частини чистого прибутку. Основною причиною зростання кредиторської заборгованості є дефіцит обігових коштів, спричинений несплатою за спожиту електричну енергію споживачами постачальника «останньої надії».

Слід зауважити, що поточні зобов'язання повністю покриваються обіговими активами.

Аналіз фінансової стійкості та ліквідності:

Найменування показника	Оптимальне значення	2019 рік	2018 рік	Примітки
Борг до EBITDA	≤3	2,5	2,5	Характеризує здатність підприємства обслуговувати зобов'язання за рахунок прибутку від основної діяльності.
Коефіцієнт фінансової стійкості	> 1	0,1	4,5	Характеризує співвідношення власних та позикових коштів і залежність підприємства від зовнішніх фінансових джерел.
Коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	> 1-2	1,1	4,0	Показує достатність ресурсів підприємства, які може бути використано для погашення його поточних зобов'язань.

Коефіцієнт «Борг до EBITDA» у 2019 році на рівні показника попереднього року та в межах нормативного значення.

Зменшення коефіцієнту фінансової стійкості у 2019 році пов'язане із зростанням поточних зобов'язань темпами, які суттєво випереджають темп зростання розміру власного капіталу.

Коефіцієнт поточної ліквідності по результатах 2019 року хоч і знаходиться на нижній межі нормативних значень, суттєво зменшився порівняно з показником 2018 року. Погіршення платоспроможності підприємства у 2019 році викликано невчасною сплатою споживачами постачальника «останньої надії» вартості спожитої електричної енергії.

6. Екологічні аспекти

Екологічний аспект - це елемент діяльності, який може взаємодіяти з навколишнім середовищем. Екологічний аспект дозволяє співвідносити діяльність підприємства і його взаємодію з навколишнім середовищем.

У своїй діяльності підприємство дотримується вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища, здійснює технічні та організаційні заходи, спрямовані на зменшення шкідливого впливу на навколишнє природне середовище, сплачує екологічний податок, передбачений законодавством.

На підприємстві виховують екологічно свідому поведінку серед працівників. Заходи з охорони навколишнього природного середовища, в першу чергу, спрямовані на раціональне використання ресурсів. небезпечні відходи, які утворюються в процесі діяльності, передаються на утилізацію виключно спеціалізованим організаціям, які мають відповідні ліцензії.

Для зниження обсягу використання пального на підприємстві реалізується програма оновлення автомобільного парку, в рамках якої придбані менш потужні та більш економічні автотранспортні засоби, які відповідають сучасним екологічним нормам, крім того, зменшена кількість автотранспортних засобів, які обслуговують підприємство. Зазначені заходи дозволили знизити обсяг витрат пального на 18%. З метою економії електроенергії частина ІТ інфраструктури переведена на віртуальні сервери.

На підприємстві заохочується двосторонній друк, відмова від пластикових стаканів, використання безфосфатних миючих засобів. Встановлено бокси для збору вживаних батарейок, проводиться постійний моніторинг обсягів споживання електроенергії, встановлюється енергоощадне обладнання. Зі співробітниками підприємства проводиться робота щодо ощадливого використання ресурсів.

7. Кадрова політика та соціальні аспекти

Кадрова політика

Кадрова політика ДПЗД «Укрінтеренерго» спрямована на формування відповідального, високопродуктивного професійного колективу, здатного якісно та своєчасно реалізовувати поставлені перед підприємством завдання.

Основними складовими кадрової політики є:

- ✓ підвищення результативності роботи на всіх рівнях
- ✓ постійне навчання та розвиток персоналу
- ✓ формування та підтримання високого рівня лояльності працівників
- ✓ зміцнення корпоративної культури підприємства

Рух персоналу у 2019 році, осіб

Чисельність на 01.01.2019	Залучення	Внутрішні переміщення	Вивільнення	Чисельність на 31.12.2019
62	+28	(19)	-11	79

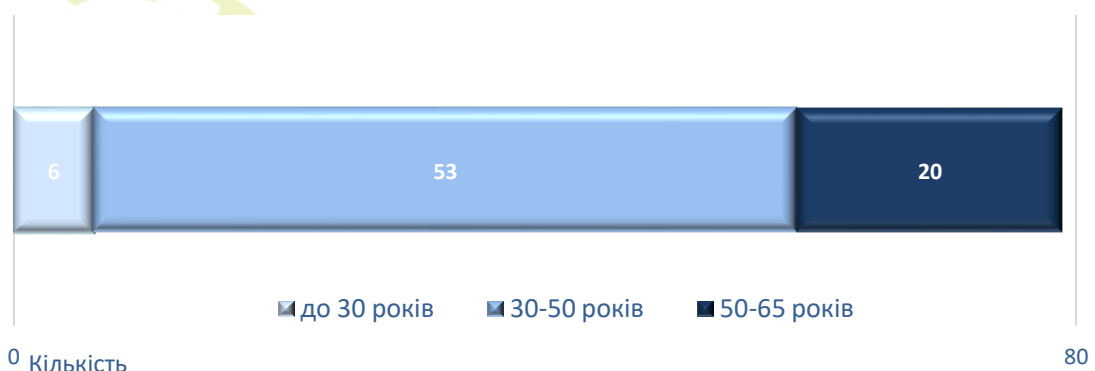
Збільшення чисельності персоналу у 2019 році пов'язано із формуванням штату працівників для виконання підприємством функцій постачальника «останньої надії».

Плинність кадрів – 14%

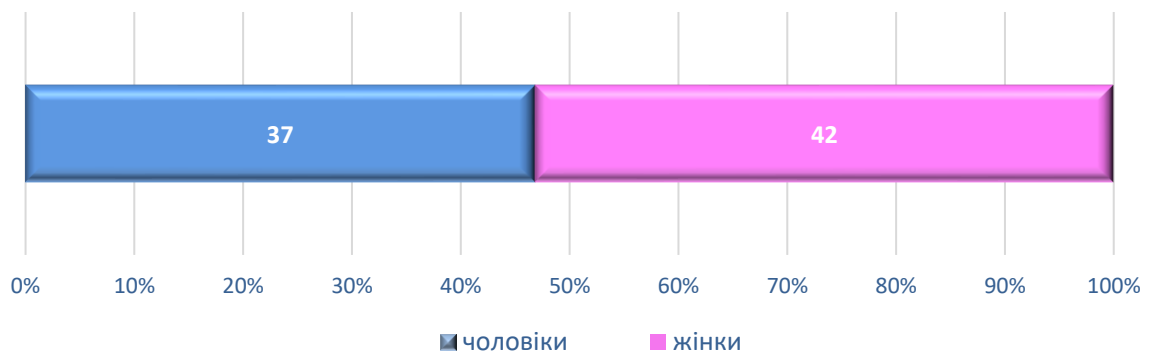
Хоча плинність кадрів у 2019 році збільшилась трохи більше ніж у 2 рази порівняно з 2018 роком (6,4%), що пов'язано із припиненням підприємством певних видів діяльності, вона не вплинула на виконання підприємством своїх функцій та завдань.

Структура персоналу

За віком

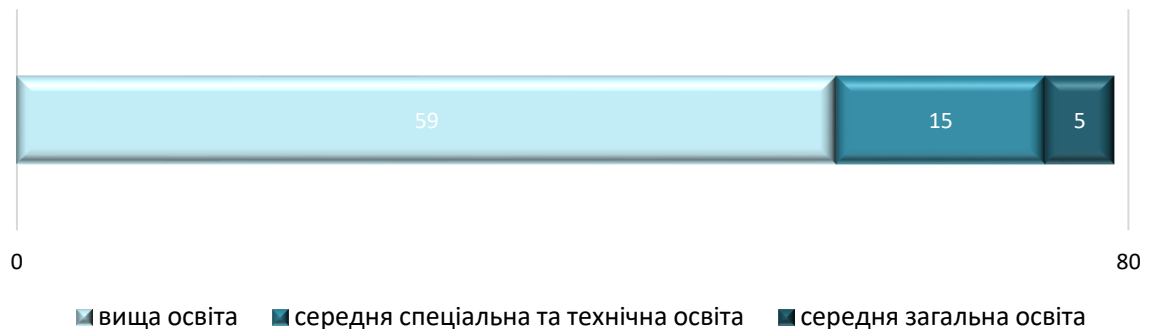
Середній вік працівників ДПЗД «Укрінтеренерго» - 42 роки.

За статтю

Підприємство дотримується принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, у тому числі стосовно:

- працевлаштування;
- умов праці та її оплати;
- участі у прийнятті управлінських та соціальних рішень;
- можливості навчання та кар'єрного зростання;
- права на відпустку.

Загальне співвідношення чоловіків та жінок у ДПЗД «Укрінтеренерго» становить 47%:53%, а частка жінок на керівних посадах на підприємстві сягає 40%.

За освітою

На підприємстві працює 2 кандидата наук, доктор економічних наук, заслужений економіст України, заслужений працівник цивільного захисту України. Керівник ДПЗД «Укрінтеренерго» доктор економічних наук, кандидат історичних наук, професор кафедри публічного адміністрування.

Прибуткова діяльність ДПЗД «Укрінтеренерго» дозволяє забезпечити гідні умови праці та добробут своїх співробітників. Підприємство постійно підвищує рівень оплати праці та дотримується норм законодавства в частині оплати праці. Рівень середньої заробітної плати у 2019 році зріс на 8% порівняно з попереднім роком.

Усі працівники підприємства є членами Первинної профспілкової організації ДПЗД «Укрінтеренерго» та захищені Колективним договором ДПЗД «Укрінтеренерго» на 2018-2022 роки. Колективним договором передбачено стимулювання та заохочення персоналу до високих виробничих досягнень, соціальний захист персоналу, зобов'язання адміністрації та працівників щодо дотримання норм охорони праці на підприємстві.

На фінансування заходів, передбачених Колективним договором, у 2019 році до Первинної профспілкової організації підприємством перераховано 1 399 тис. грн., з яких на заходи добровільного медичного страхування працівників направлено 537 тис. грн. та на оздоровлення дітей працівників 138 тис. грн.

3 грудня 2018 року ДПЗД «Укрінтеренерго» є Членом Федерації роботодавців ПЕК України, що дозволяє підприємству приймати безпосередню участь у вдосконаленні норм Галузевої угоди.

Підприємством виконується вимоги Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» щодо працевлаштування осіб з інвалідністю. Частка осіб з інвалідністю на підприємстві становить 5% від середньооблікової чисельності штатних працівників (норматив передбачений Законом – 4%).

Охорона праці та безпека

Підприємство додержується правил і норм з охорони праці та виконує усі заходи з охорони праці для поліпшення умов та безпеки працівників. На підприємстві впроваджені Правила внутрішнього трудового розпорядку, Положення про службу охорони праці, про систему управління охорони праці, про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці. Розроблені інструкції з питань охорони праці для різних категорій працівників та видів робіт. Визначена відповідальність за дотримання безпечних умов праці в посадових інструкціях працівників підприємства.

Працівники підприємства безоплатно за встановленими нормами забезпечуються спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту.

У 2019 році на підприємстві не зареєстровано нещасних випадків, профзахворювань, аварій або пожеж.

На заходи з охорони праці виділено 184,3 тис. грн., що становить 0,68% від фонду оплати праці підприємства за попередній рік (мінімально допустимий рівень – 0,5%).

Для досягнення встановлених нормативів безпеки праці підприємством виконано 47 з 47 запланованих заходів.

На забезпечення працівників засобами індивідуального захисту у 2019 році виділено 4,6 тис. грн.

На виконання статті 17 Закону України «Про охорону праці» своєчасно проведені періодичні медичні огляди працівників певних категорій: водії,

електрик. Сума коштів, витрачених на медогляд, у 2019 році складає 3,34 тис. грн.

У 2019 році підготовку у навчальних центрах з питань охорони праці пройшли 9 працівників, в Комісіях підприємства – 11 працівників. На заходи з навчання персоналу з питань охорони праці у 2019 році витрачено 9,21 тис. грн.

Навчання та освіта персоналу

На підприємстві для працівників створені необхідні умови щодо забезпечення безперервної професійно-економічної освіти та підвищення кваліфікації. Навчання персоналу здійснюється шляхом залучення зовнішніх постачальників знань та компетенцій.

За 2019 рік свою кваліфікацію підвищили 7 працівників. На заходи з навчання персоналу витрачено 13 тис. грн.

Підприємством здійснюється передплата необхідних у роботі періодичних видань та літератури.

Ділова етика та запобігання корупції

Принципи поведінки працівників підприємства визначені Кодексом етики та ділової поведінки ДПЗД «Укрінтеренерго».

Основна мета Кодексу – визначення високих стандартів етичної поведінки працівників, виховання та підтримка ділової культури, принципів та цінностей, спрямованих на підвищення ефективності діяльності підприємства та якості взаємовідносин всередині колективу.

Ключові принципи діяльності:

- дотримання норм законодавства України;
- економічна ефективність господарської діяльності;
- здійснення діяльності на засадах відкритості та прозорості в межах, визначених законодавством України;
- підконтрольність та підзвітність державі в особі Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

Головні цінності:

- головною цінністю підприємства є його **працівники**, які володіють професійними знаннями, навичками та досвідом, сумлінно виконують покладені на них обов'язки та прагнуть до постійного професійного розвитку;
- **орієнтація на потреби клієнта**. У своїй роботі ми з відповідальністю ставимось до потреб кожного клієнта, постійно підвищуємо якість наших послуг. При відносинах з клієнтом ми дотримуємось рівності позицій, при яких відсутнє домінування однієї із сторін;
- **ефективність**. Оптимальне використання ресурсів є пріоритетом кожного працівника, тому що саме ефективне використання наявних

- ресурсів дає змогу задовольнити потреби підприємства й отримати запланований результат;
- **довіра.** Ми довіряємо один одному. У відносинах з клієнтами ми є чесними та надійними;
 - **соціальна відповідальність.** Підприємство приймає на себе зобов'язання долучатись до вирішення соціально-побутових потреб працівників, як працюючих, так і колишніх, надавати посильну допомогу незахищеним верствам населення та вживати заходи із збереження навколишнього середовища.

Працівники ДПЗД «Укрінтеренерго» у своїй діяльності керуються принципом «нульової толерантності» до будь-яких проявів корупції і вживають всі передбачені законодавством заходи щодо запобігання, виявлення та протидії корупції і пов'язаним з нею діям.

Основним документом підприємства з питань формування та реалізації антикорупційної політики є Антикорупційна програма ДПЗД «Укрінтеренерго». Антикорупційна програма на 2018 – 2019 роки затверджена наказом від 10 квітня 2018 року №26.

Вимоги антикорупційного законодавства України є обов'язковими для всіх працівників ДПЗД «Укрінтеренерго».

З метою реалізації Антикорупційної програми, формування та реалізації заходів із запобігання, виявлення і протидії корупції, контролю та моніторингу за дотриманням працівниками підприємства антикорупційного законодавства на підприємстві введено посаду уповноваженого з антикорупційної діяльності.

На виконання вимог частини другої статті 61 Закону України «Про запобігання корупції», III розділу Антикорупційної програми щороку на підприємстві проводиться внутрішня оцінка корупційних ризиків.

Наказом по підприємству затверджено склад комісії з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання Антикорупційної програми ДПЗД «Укрінтеренерго» у складі 6-х осіб.

За результатами внутрішньої оцінки корупційних ризиків керівником підприємства затверджено звіт, у якому визначено об'єкти оцінки корупційних ризиків, їх опис, методи ідентифікації корупційних ризиків, оцінка та заходи із запобігання, усунення (зменшення) рівня виявлених корупційних ризиків у діяльності підприємства.

У 2019 році вперше в історії підприємства проведено зовнішню оцінку корупційних ризиків у діяльності ДПЗД «Укрінтеренерго». Оцінка проводилася в рамках антикорупційних заходів, передбачених Антикорупційною програмою підприємства. Оцінку корупційних ризиків проведено аудиторською компанією ПрАТ «Аудиторська фірма «Аналітик».

Звіт зовнішньої оцінки корупційних ризиків у діяльності ДПЗД «Укрінтеренерго» містить інформацію про ідентифіковані корупційні ризики, оцінку виявлених ризиків та рекомендації щодо усунення виявлених корупційних ризиків та механізми їх запобігання.

Посадові особи підприємства є суб'єктами, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року №1700-VI.

У 2019 році 25 посадових осіб підприємства задекларували свої доходи та майновий стан.

Упродовж 2019 року на підприємстві не зареєстровано повідомлень про можливі факти вчинення працівниками підприємства корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією.

8. Ризики

Ризик - ймовірність настання події, яка негативно вплине на досягнення підприємством поставлених цілей.

Ризики діяльності підприємства виникають на основі як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, при цьому частина зовнішніх факторів знаходиться поза межами контролю підприємства.

Управління ризиками, як правило, не має на меті усунення ризику, а спрямоване на забезпечення отримання відповідної винагороди за прийняття такого ризику. Виключення становлять ризики щодо яких не існує кореляції між їх рівнем та величиною винагороди.

Діяльність з управління ризиками здійснюється на всіх рівнях управління підприємством. Оскільки на підприємстві відсутній окремий структурний підрозділ з управління ризиками, ризик-менеджмент інтегровано в усі основні бізнес-процеси. Найбільша увага управлінню ризиками приділяється при прийнятті рішень щодо найбільш значущих для розвитку підприємства питань, а саме: при стратегічному плануванні, впровадженні нових видів діяльності, проектів чи процесів, реорганізації підприємства.

Ринковий ризик

Під ринковим ризиком розуміють ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання доходів унаслідок несприятливої зміни курсів іноземних валют, процентних ставок, вартості ресурсів.

На результати зовнішньоекономічної діяльності безпосередньо впливає коливання валютного курсу. У 2019 році втрати від курсових різниць становили 13,4 млн. грн., які частково компенсовані доходами від курсових різниць в сумі 2,5 млн. грн. Обов'язок підприємства реалізовувати частину отриманої валютної виручки зважає можливості управління даним видом ризику, але лібералізація валютного законодавства, яка відбулась у 2019 році розширила можливості підприємства в управлінні даним видом ризику.

Враховуючи несуттєву частку виручки від зовнішньоекономічної діяльності в загальній виручці підприємства, ризик коливання валютного курсу має обмежений вплив на результати діяльності підприємства.

На результати діяльності з надання послуг із забезпечення транзиту впливає коливання цін на електричну енергію на ринках Словаччини, Угорщини та Румунії, оскільки транзит електроенергії доцільний лише у разі наявності різниці в цінах на електричну енергію у цих країнах.

Рівень цін на електричну енергію у сусідніх з Україною країнах відноситься до зовнішніх факторів та знаходиться поза межами контролю підприємства. Для мінімізації негативного впливу цього фактору підприємство використовує механізм гарантування надання послуги із забезпечення транзиту електроенергії в обумовлений період та в обумовлених обсягах, за що отримує відповідну винагороду.

Для можливості експорту електричної енергії підприємство має придбати право доступу до пропускної спроможності міждержавних електромереж. При цьому виникає ризик отримання збитків на суму придбаних прав доступу при не укладанні експортного контракту. Для мінімізації негативного впливу цього фактору підприємство використовує механізм гарантування експорту електричної енергії в обумовлений період та в обумовлених обсягах, за що отримує відповідну винагороду.

Кредитний ризик

Діяльність з експорту електричної енергії, надання послуг із забезпечення транзиту електричної енергії, постачання електричної енергії споживачам фінансуються за рахунок власних обігових коштів.

Підприємство не залучало кредитні ресурси упродовж останніх трьох років. За більш ніж 25-ти річну історію підприємство завжди вчасно виконувало зобов'язання за кредитними договорами.

При залученні кредитних ресурсів підприємство керується такими підходами:

- ✓ кредити в іноземній валюті залучаються лише в разі наявності валютної виручки у відповідних обсягах;
- ✓ чітко визначені джерела повернення запозичень;
- ✓ вартість активів, переданих в заставу, адекватна вартості запозичень, а відчуження таких активів не призведе до блокування діяльності підприємства.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності виникає через нездатність управляти незапланованими відтоками коштів, змінами джерел фінансування або через нездатність виконати грошові зобов'язання.

Основним підвидом ризику ліквідності при операціях купівлі-продажу товарів є ризик незбалансованої ліквідності, тобто відсутність балансу між відтоками та надходженням грошових коштів.

Для мінімізації цього різновиду ризику умови розрахунків за експортними контрактами або за контрактами із надання послуг із забезпечення транзиту прив'язуються до умов розрахунків за договорами, які укладаються на виконання таких контрактів. В разі неможливості збалансування відтоків та надходжень грошових коштів визначаються компенсатори у вигляді власних або залучених коштів.

Покладання на підприємство спеціальних обов'язків із виконання функцій постачальника «останньої надії» суттєво вплинуло на його платоспроможність. Неможливість відмовити у постачанні електричної енергії неплатоспроможному споживачу призвела до стрімкого зростання простроченої заборгованості за реалізовану електричну енергію споживачам постачальника «останньої надії», що, в свою чергу, викликало неспроможність підприємства виконувати фінансові зобов'язання перед кредиторами.

Зменшення впливу ризику ліквідності при виконанні підприємством функцій постачальника «останньої надії» планується за рахунок вжиття низки заходів, серед яких:

- стягнення заборгованості за спожиту електричну енергію із споживачів постачальника «останньої надії» у примусовому порядку;
- зменшення обсягу дебіторської та кредиторської заборгованості за допомогою використання механізмів, передбачених проектом Закону «Про заходи, спрямовані на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії», розробленого на виконання прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про ринок електричної енергії» (прийняття законопроекту планується у першій половині 2020 року);
- внесення змін в Закон України «Про ринок електричної енергії» в частині заборони переведення на постачальника «останньої надії» споживача, який вже має заборгованість перед ним за попередні періоди постачання, інші заходи, спрямовані на стабілізацію фінансового стану підприємства (відповідний Законопроект розроблено підприємством).

9. Фінансові інвестиції

ДПЗД «Укрінтеренерго» з 1998 року – є учасником в'єтнамсько-українського спільного підприємства з іноземними інвестиціями «Консультативно-будівельний трест з обмеженою відповідальністю Шонг Да - Укрін» (В'єтнам).

Спільне підприємство консультативно-будівельний трест з обмеженою відповідальністю «Шонг Да-Укрін» створено відповідно до контракту від 29.07.1998 №44/1-528а. Місцезнаходження: м. Ханой, В'єтнам.

Цілі діяльності СП «Шонг Да-Укрін»:

- ✓ консультаційні, проектно-досліджувальні роботи, виконання технічного нагляду за об'єктами (ГЕС, транспортного, промислового та цивільного призначення) у В'єтнамі та за кордоном;
- ✓ технічні консультації в галузі, пов'язаній з проектуванням різноманітних об'єктів та будівельних послуг.

Відповідно до контракту та статуту спільного підприємства частки у статутному фонді розподілені наступним чином:

1. Генеральний трест «Шонг Да» - 50%;
2. ДПЗД «Укрінтеренерго» - 30% (76,9 тис. доларів США);
3. ПАО «Укргідропроєкт» - 20% .

Балансова вартість фінансової інвестиції станом на 31.12.2019 року становить 2 624 тис. грн.

Дохід від участі в капіталі спільного підприємства «Шонг Да-Укрін» за 2019 рік становить 126 тис. грн. у вигляді дивідендів.

10. Перспективи розвитку

Стратегічний план розвитку ДПЗД «Укрінтеренерго» на 2018 по 2022 роки затверджено у 2017 році.

Стратегічний план розроблено з метою підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, оптимізації використання ресурсів та їх концентрації на найбільш перспективних і значущих напрямках розвитку.

Основними стратегічними цілями на найближчі 5 років є:

- збільшення частки на ринку експорту електричної енергії
- забезпечення транзиту електричної енергії
- постачання електричної енергії споживачам
- розвиток нового напрямку діяльності – постачання пального

Реформування ринку електричної енергії України у 2019 році та визначення ДПЗД «Укрінтеренерго» постачальником «останньої надії» спонукало підприємство до перегляду Стратегічного плану розвитку. Проектом Стратегічного плану розвитку ДПЗД «Укрінтеренерго» на 2019 – 2023 роки передбачається сконцентрувати увагу на виконанні обов'язків постачальника «останньої надії» та відновити діяльність з постачання електричної енергії споживачам за вільними цінами, а також зовнішньоекономічної діяльності з експорту та імпорту електричної енергії.

